

Результати 3-го щорічного моніторингу «Діалог зі сприяння торгівлі» (за результатами опитування бізнесу)

Оксана Кузяків

виконавчий директор Інституту економічних досліджень та політичних консультацій
керівник проекту «Діалог зі сприяння торгівлі»

Ірина Федець

старший науковий співробітник Інституту економічних досліджень та політичних консультацій

м. Київ, 8 червня 2018 року

Опитування: ключові факти

- У грудні 2017 – лютому 2018 року Інститут економічних досліджень та політичних консультацій провів **третю хвилю опитування** українських експортерів та імпортерів в рамках проекту «Діалог зі сприяння торгівлі»
- **Мета дослідження:**
 - оцінити зміни в політиці сприяння торгівлі та практиці її виконання;
 - оцінити рівень залучення бізнесу до діалогу з владою у сфері розробки заходів щодо сприяння торгівлі на національному та регіональному рівнях
- Було опитано 1019 підприємств.

Головне

- Митні та інші процедури, пов'язані зі здійсненням ЗЕД, залишаються складними для бізнесу
- Основними проблемами в роботі митниці, які залишаються актуальними з 1-го опитування у 2015 році, є недосконале митне законодавство, корупція та хабарництво, недостатня прозорість та відкритість митниці.
- Регіональні оцінки роботи митниць суттєво відрізняються.

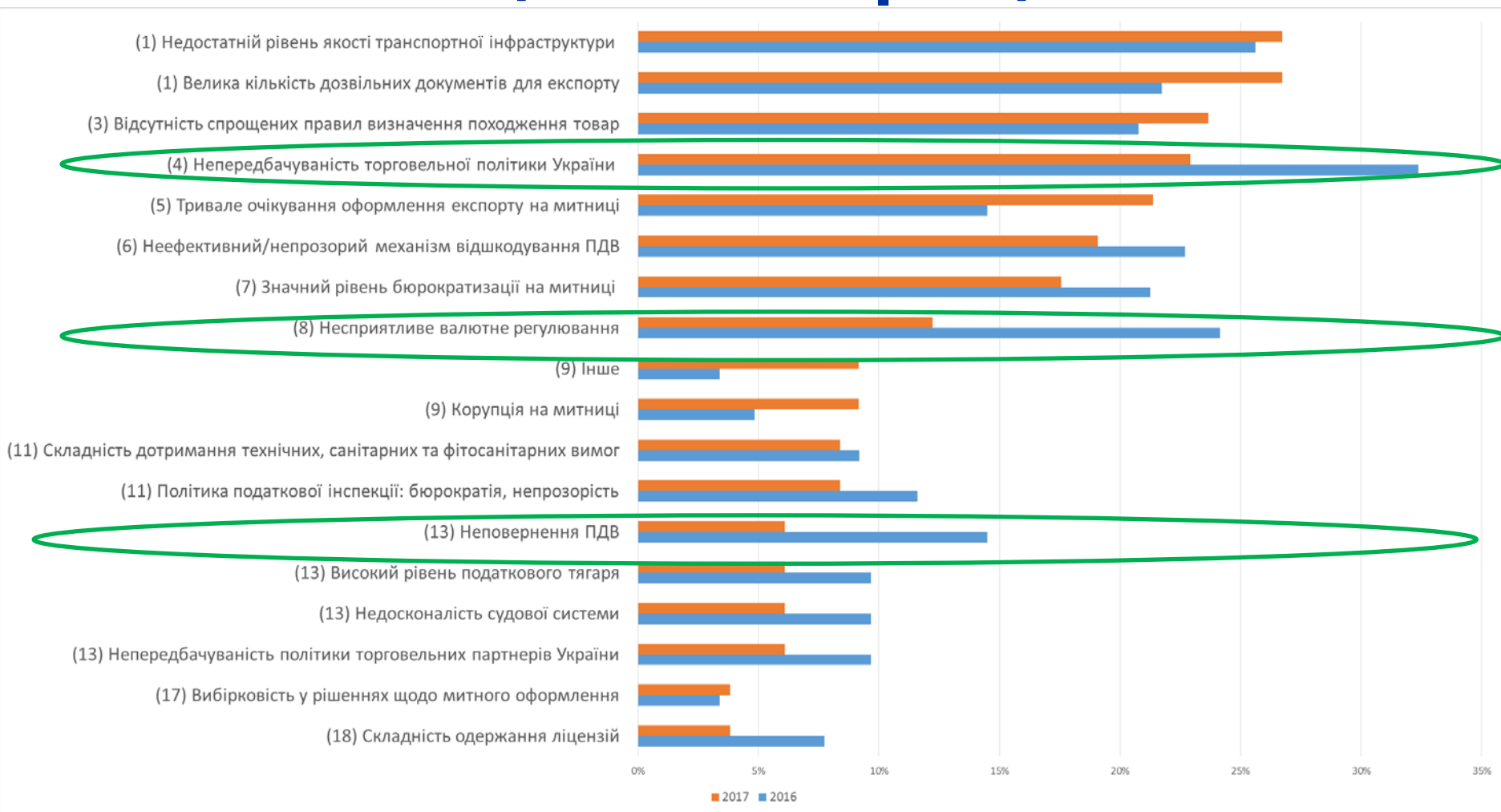
Усе це свідчить про потребу реформування митних органів у відповідності до вимог та зобов'язань України в Угоді про асоціацію з Європейським Союзом .

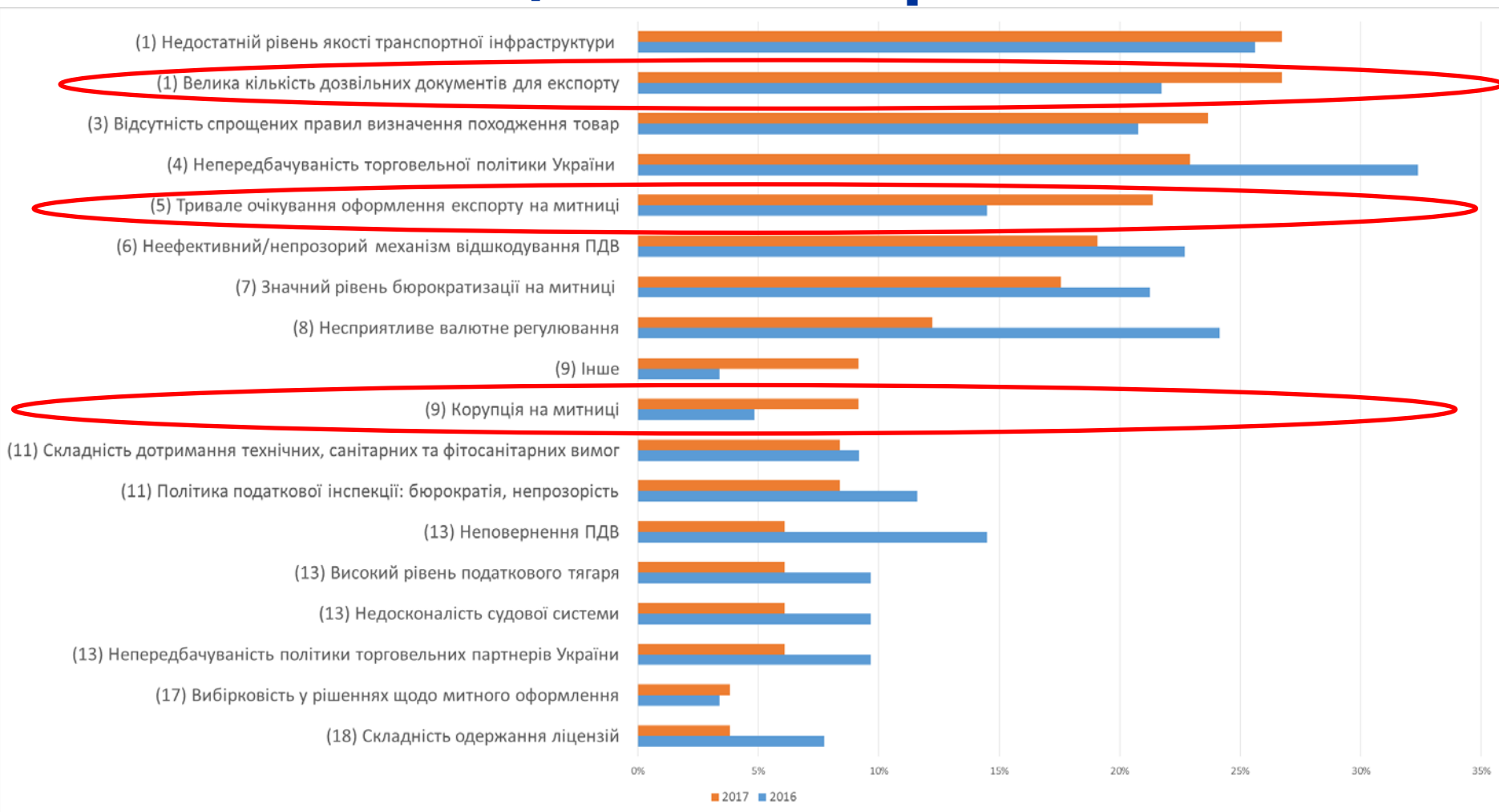
ПЕРЕШКОДИ З ТОЧКИ ЗОРУ ЕКСПОРТЕРІВ

Перешкоди для експорту: що стало краще

Перешкоди для експорту: що стало гірше

ПЕРЕШКОДИ З ТОЧКИ ЗОРУ ІМПОРТЕРІВ

Перешкоди для імпорту: що стало краще

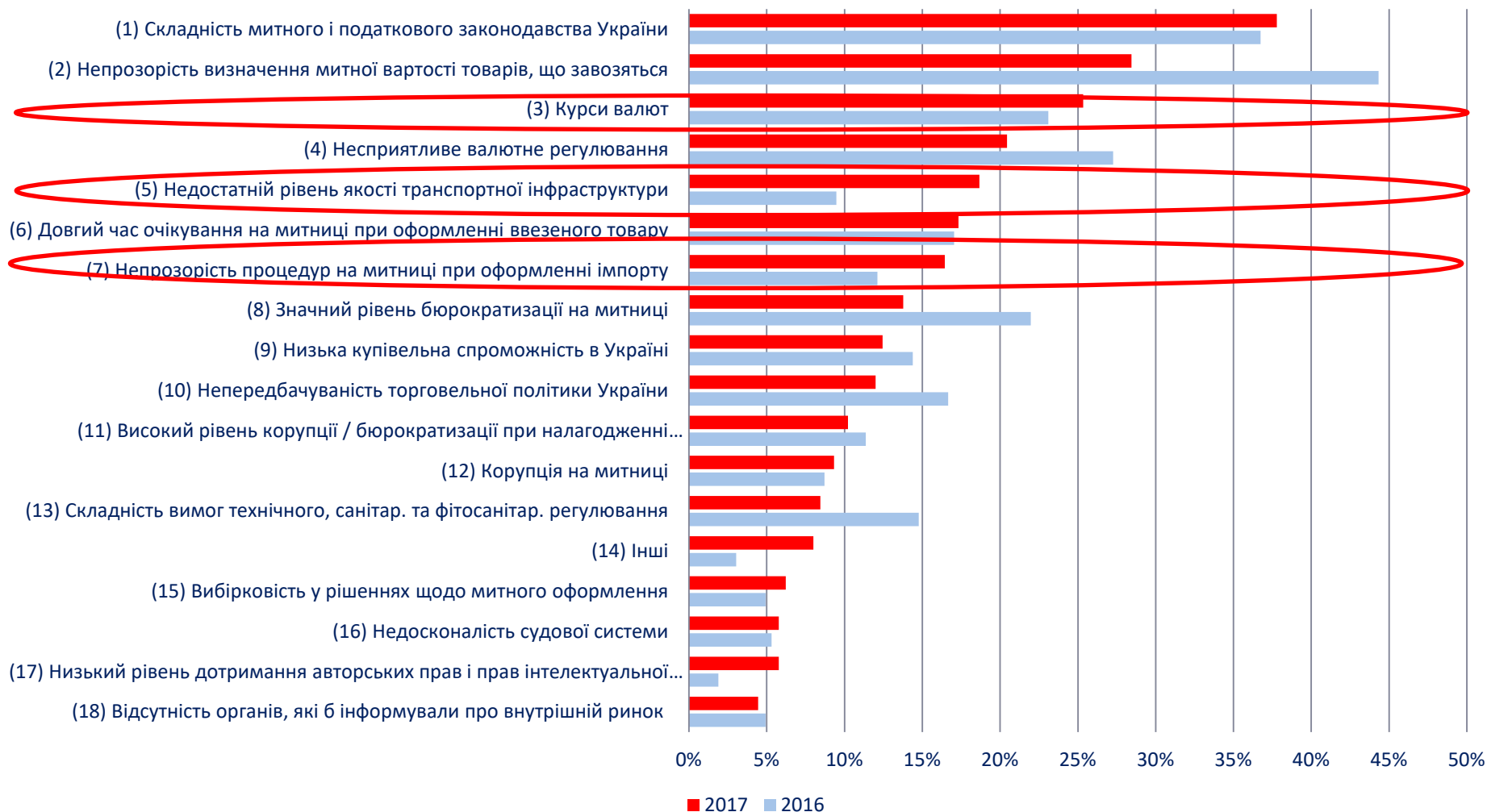

* Сума відсотків перевищує 100%, оскільки респонденти могли обрати декілька відповідей

Проект фінансується
Європейським Союзом

Перешкоди для імпорту: що стало гірше

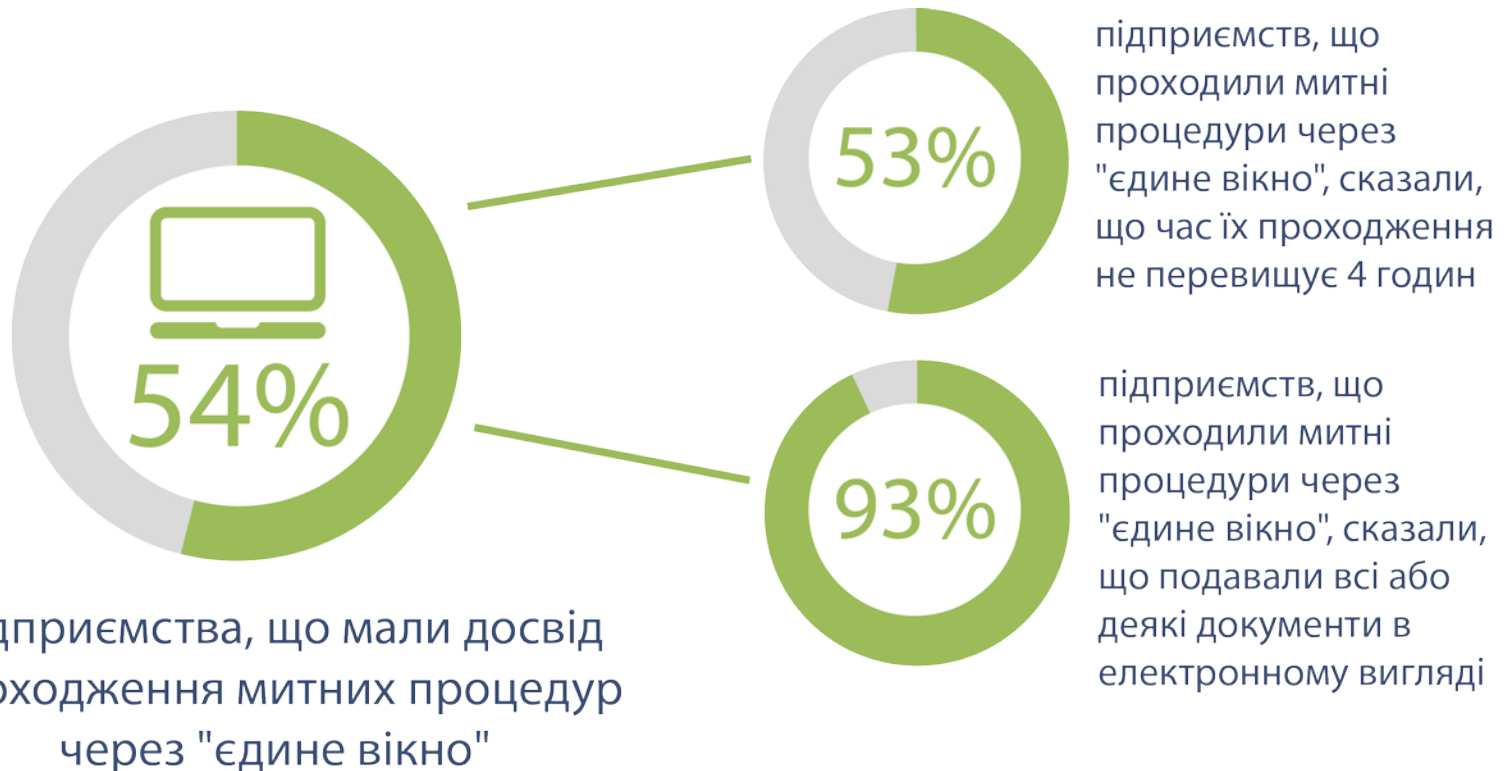

«ЄДИНЕ ВІКНО» ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ МИТНИЦІ

«Єдине вікно» на митниці

- Більше половини підприємств (не враховуючи тих, які працюють через брокерів), проходили митницю через «єдине вікно»

Оцінка роботи митниці

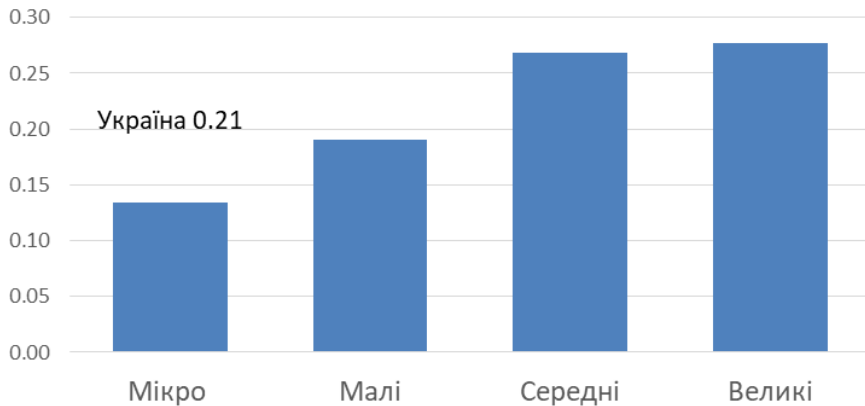
Оцінка ефективності роботи митних органів

- **Оцінки роботи митних органів в 2017 порівняно до 2016 покращились**
- **Абсолютна оцінка залишається відносно низькою: 0,21 на шкалі від -1 до +1**

Оцінка роботи митниці для підприємств різних груп

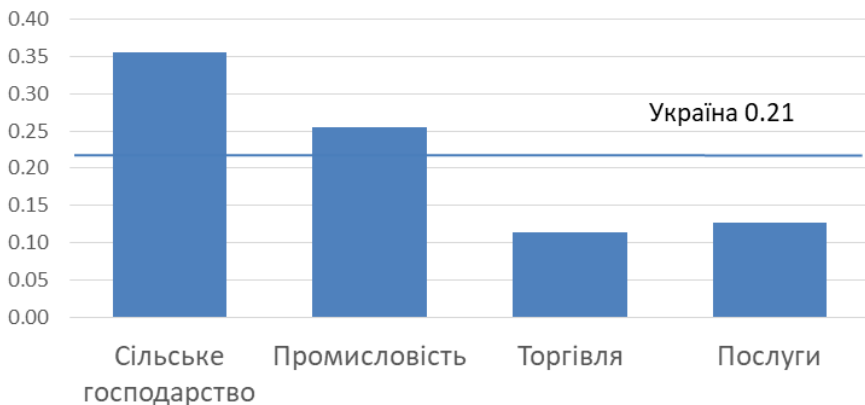
Оцінка роботи митниці підприємств різних розмірів

Оцінка роботи митниці підприємств різних видів ЗЕД

Оцінка роботи митниці підприємств різних секторів

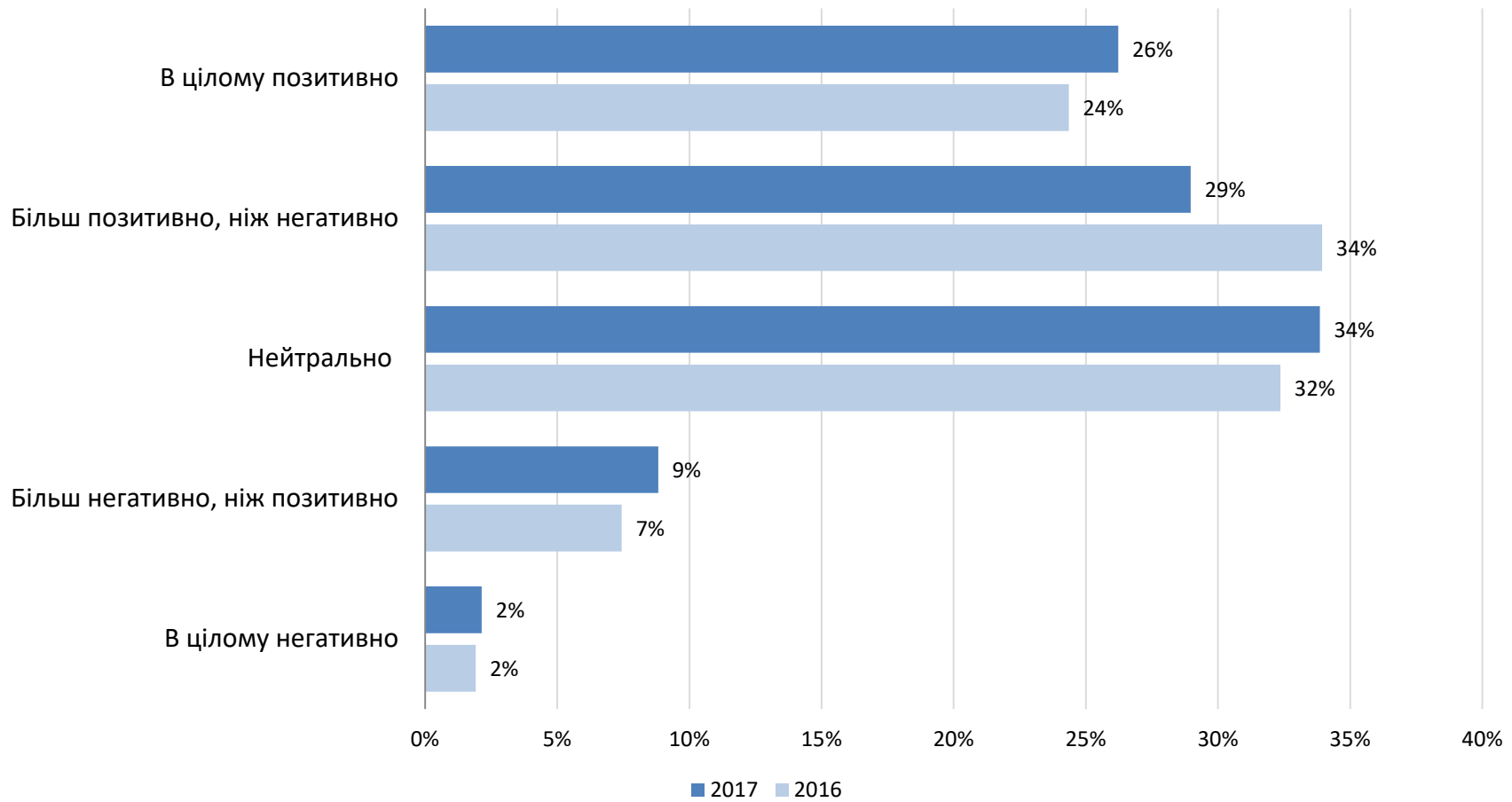

- Зі зменшенням розміру підприємства оцінки ефективності роботи митниці погіршуються
- Найкраще оцінюють роботу митниці с/г промисловість, суттєво гірше – торгівля та послуги
- Оцінка від підприємств експортерів в 4 рази вища ніж від підприємств-імпортерів

Проблеми у роботі митниці

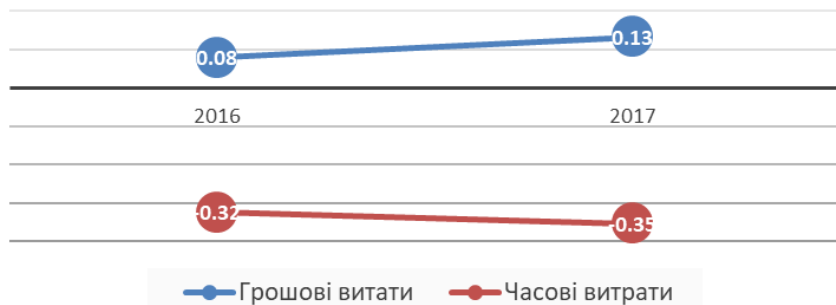

Оцінка технічного оснащення МИТНИЦІ

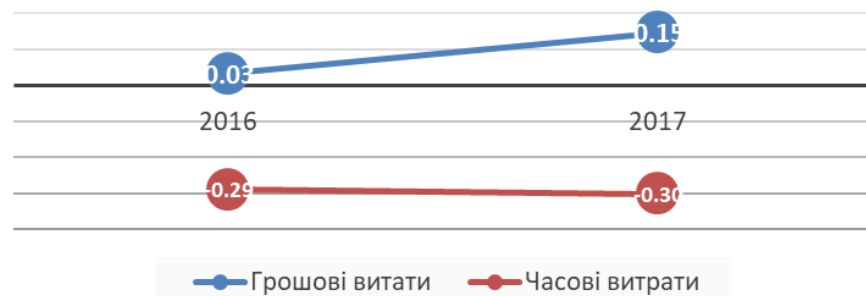

Вартість процедур митного оформлення

Динаміка витрат при проходженні усіх процедур митного оформлення експорту

Динаміка витрат при проходженні усіх процедур митного оформлення імпорту

Витрати часу при проходженні усіх процедур митного оформлення, як при експорті, так і при імпорті, зменшуються другий рік поспіль

Грошові витрати при проходженні усіх процедур митного оформлення – як при експорті, так і при імпорті – зростають. Імпортери відмічають трохи вищий темп зростання

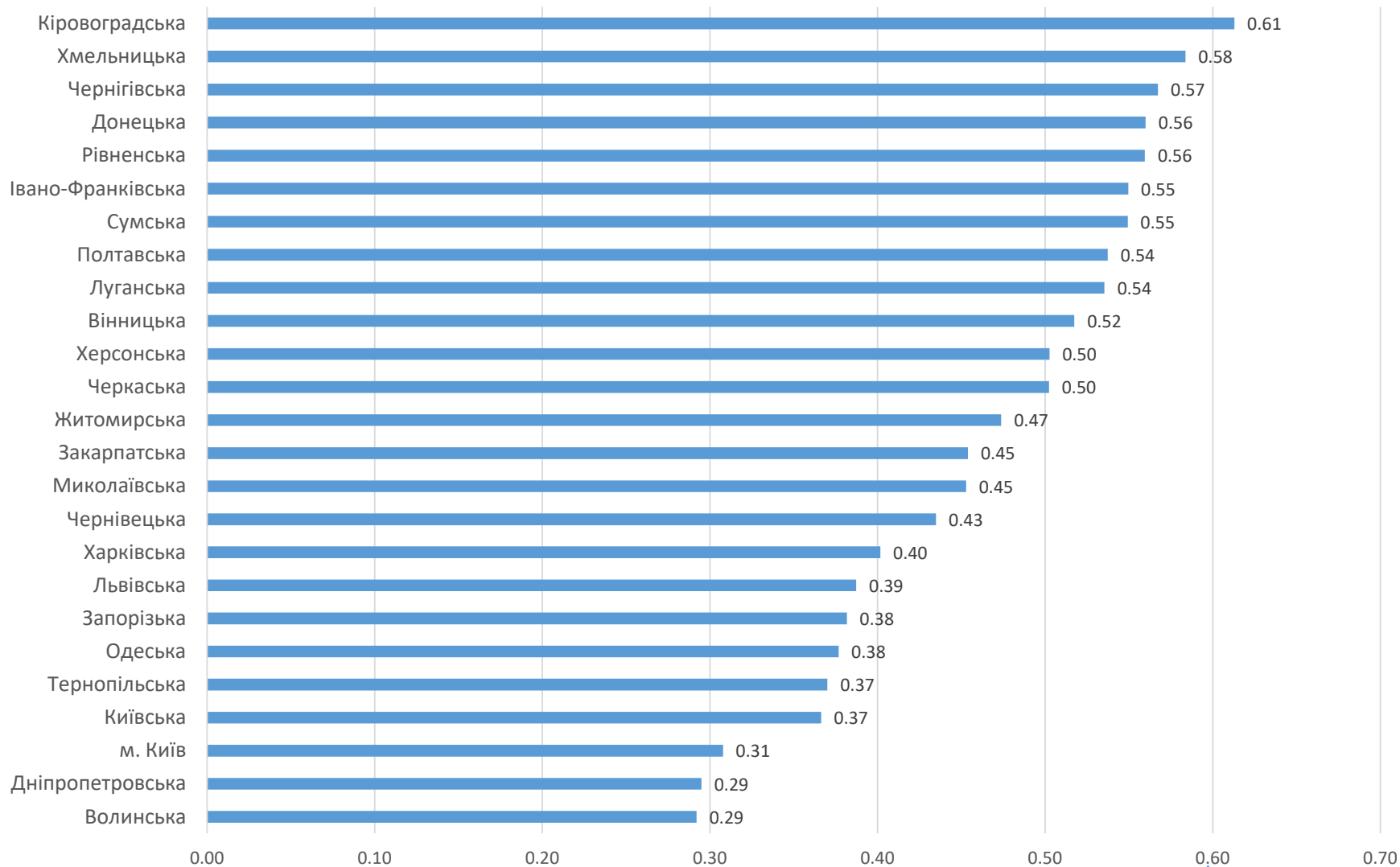
«Важливі друзі» для успішного ведення бізнесу

17

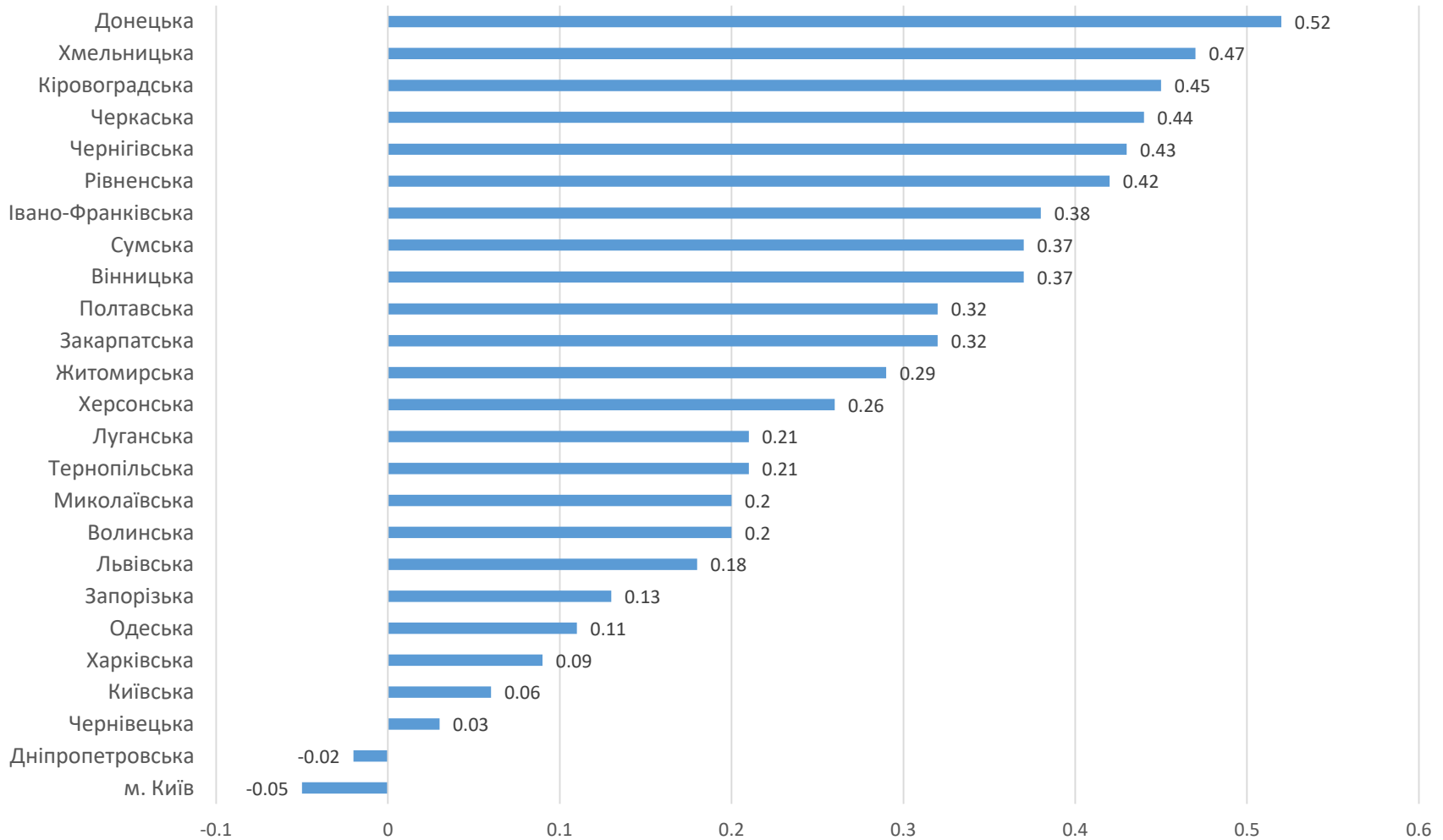

- **42% опитаних впевнені, що для успішного ведення бізнесу важливо або дуже важливо мати неформальні відносини з представниками органів влади.**
- **Список «важливих друзів» очолюють митниця та податкова**
- **Зі збільшенням розміру підприємства зростає розповсюдженість цієї думки**

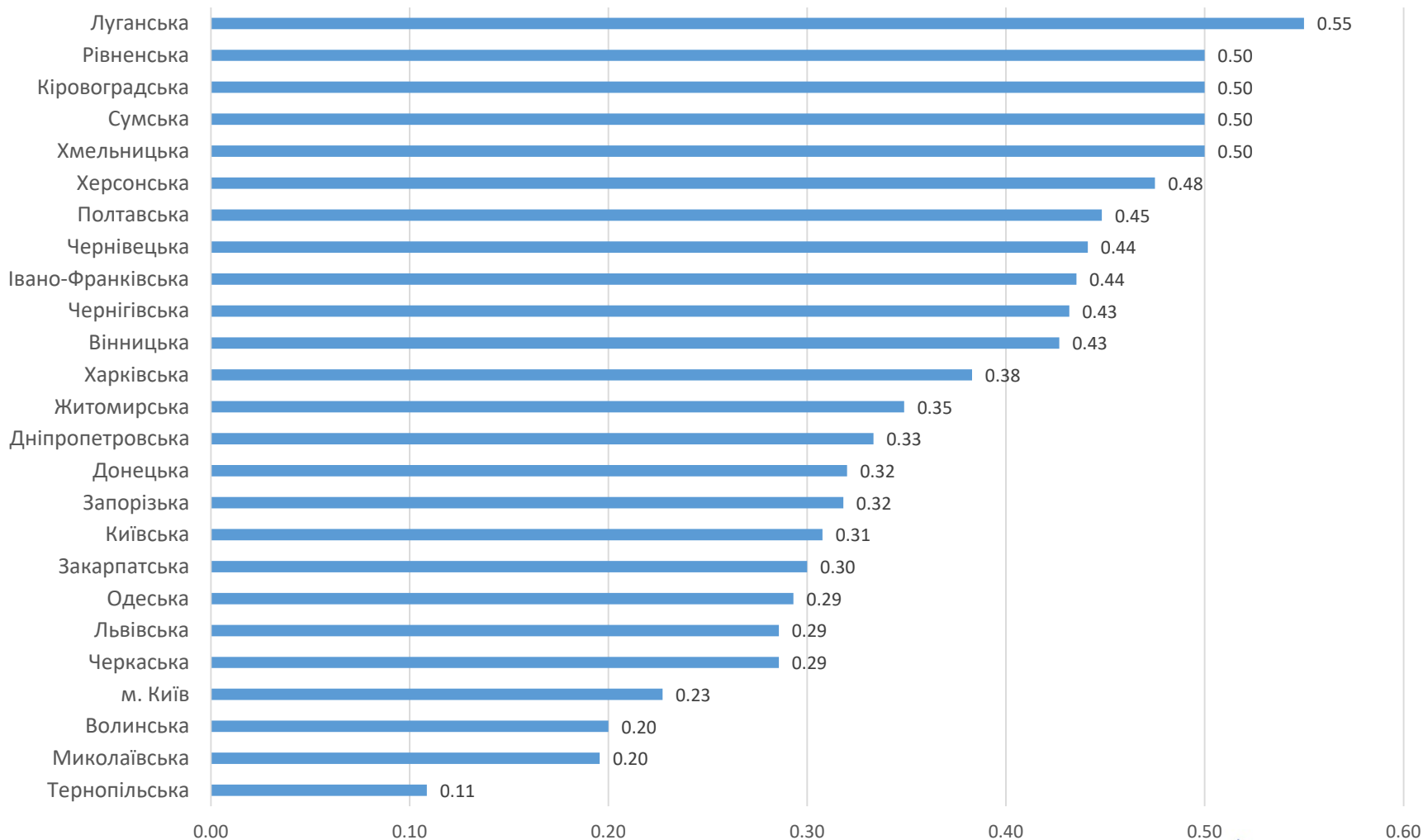
Агрегований показник (АП)

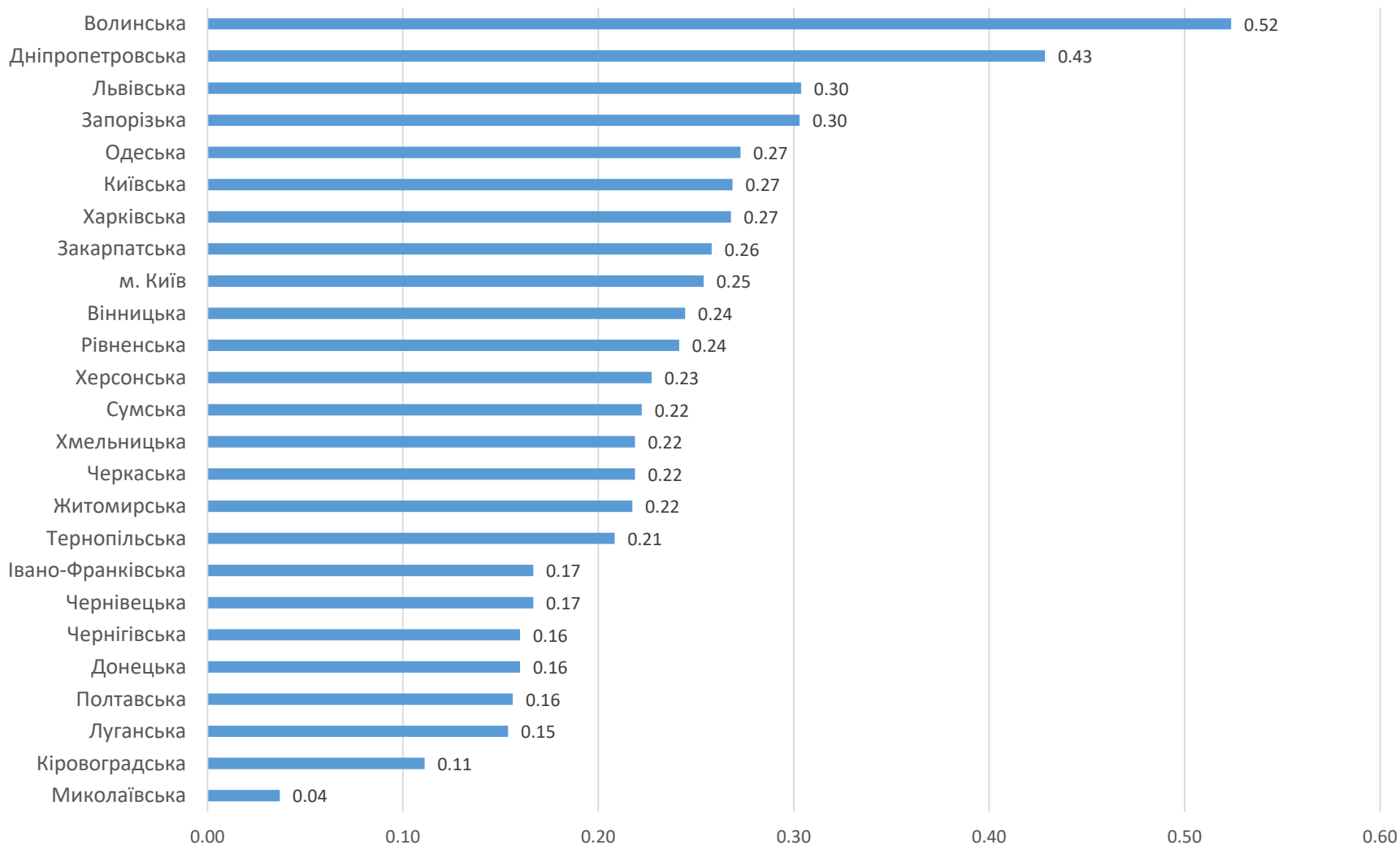
Компоненти АП: оцінка роботи митниці

Компоненти АП: оцінка технічного оснащення митниці

Компоненти АП: корупція перешкода

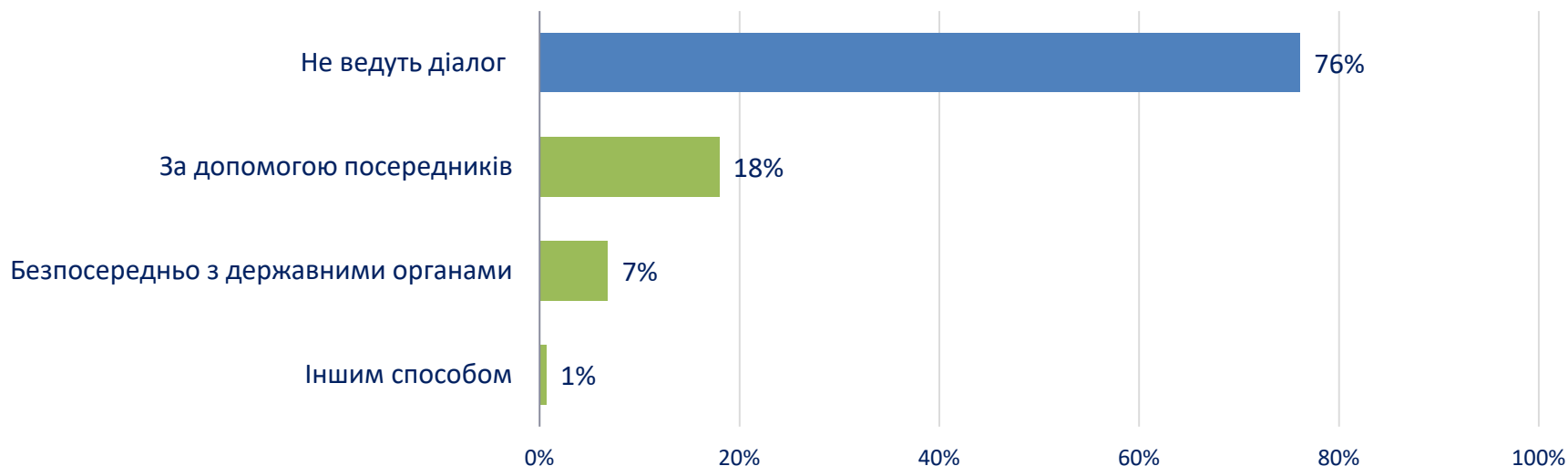

ДІАЛОГ З ПИТАНЬ БІЗНЕС-ВЛАДА

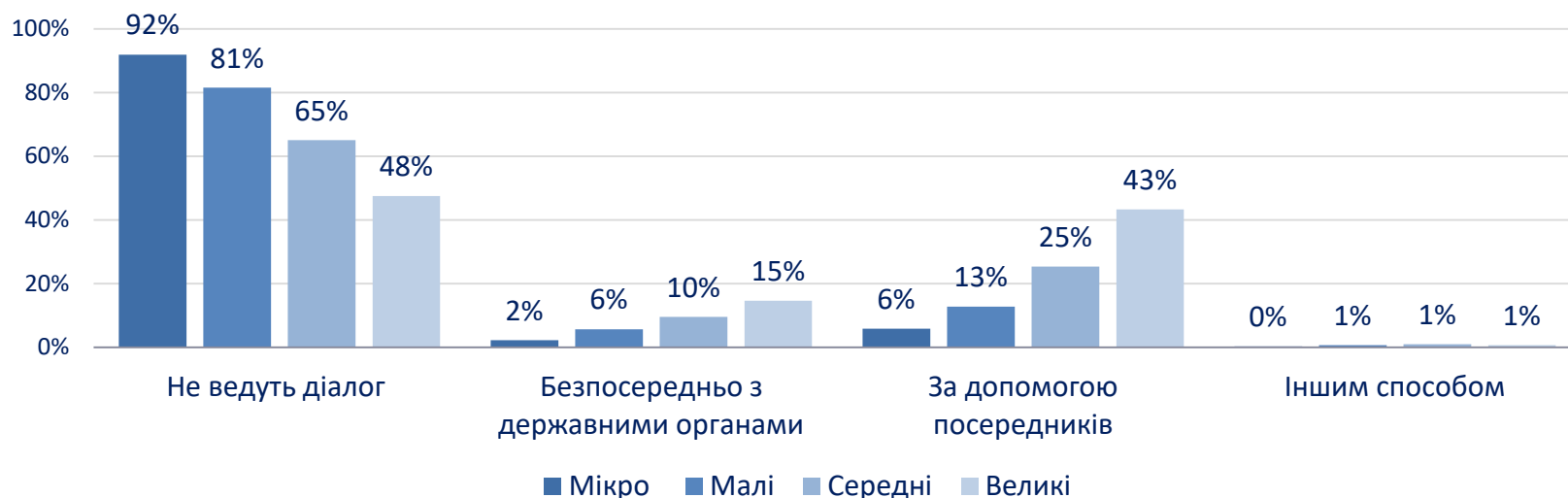

Діалог з державними органами

- Лише одне з чотирьох опитаних підприємств (24%) веде діалог з державними органами щодо спрощення процедур торгівлі
- Цей діалог переважно відбувається через посередників (бізнес-асоціації, ТПП)

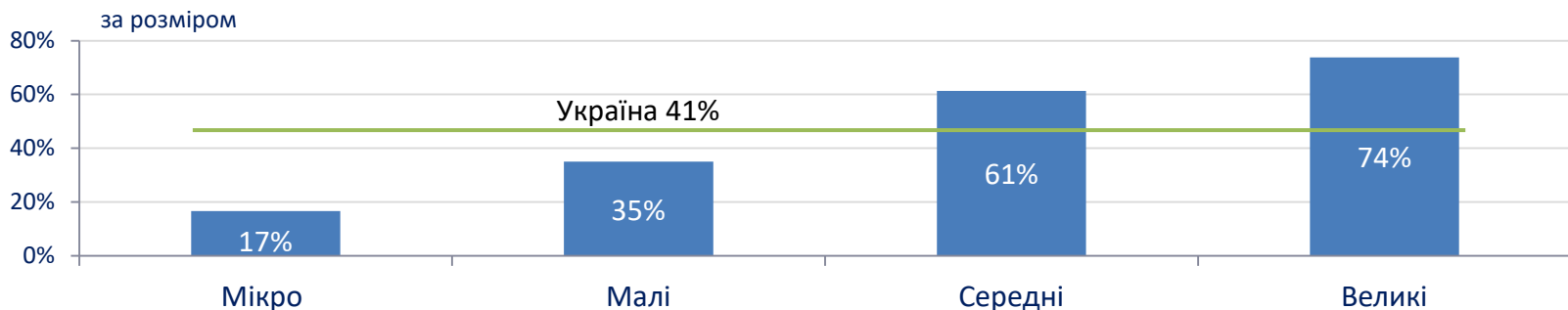
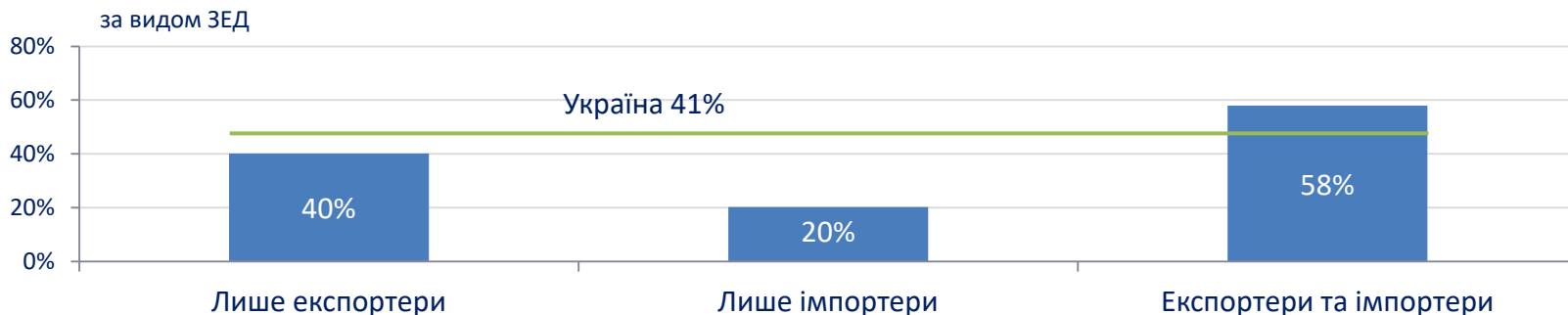
Діалог з державними органами (2)

- Зі збільшенням розміру підприємств зростає їхня залученість у діалог з владою
- Якщо лише одне із десяти мікропідприємств бере участь у такому діалозі, то серед великих підприємств – більше половини

Членство у бізнес-асоціаціях

- 41% підприємств є членами бізнес-асоціацій
- Це переважно експортери та імпортери, а також підприємства більших розмірів

Послуги бізнес-асоціацій

- Найпопулярніші послуги бізнес-асоціацій – інформаційні та послуги з навчання

Попит на послуги з навчання

- Підприємства більшого розміру (великі та середні) більше зацікавлені у послугах бізнес-асоціацій з навчання, ніж мікро- та малі підприємства

- Це відображає більш активні зусилля великих та середніх підприємств із навчання працівників у цілому: таке навчання проходять 57% працівників великих підприємств та 39% середніх порівняно з 20% мікро- та 24% малих

Оцінка роботи Громадської ради при МЕРТ

- Половина опитаних не знайомі з діяльністю Громадської ради при Міністерстві економічного розвитку й торгівлі.
- Решта респондентів у середньому оцінили діяльність цієї ради на 3,1 бала за шкалою від 1 до 5.
- Індекс змін оцінок діяльності Громадської ради у порівнянні з минулим роком склав +0,19 (шкала від -1 до +1)

Розмір підприємств	Середня оцінка діяльності Громадської ради при МЕРТ, балів (від 1 до 5)	Середня оцінка змін діяльності Громадської ради при МЕРТ у 2017 р. порівняно з 2016 р., індекс (від -1 до 1)
Мікропідприємства	2,8	+0,10
Малі підприємства	3,1	+0,19
Середні підприємства	3,1	+0,22
Великі підприємства	3,3	+0,27
В ЦІЛОМУ В УКРАЇНІ	3,1	+0,19

Отримання інформації

- Мережа Інтернет та митні брокери – основні джерела інформації про експортно-імпорتنі процедури в Україні
- Серед закордонних джерел найпоширеніші – покупці та постачальники і мережа Інтернет

Контакти

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

вул. Рейтарська 8/5-А, Київ 01030, Україна
тел: +38-044-278-6360
e-mail: institute@ier.kiev.ua

www.ier.com.ua

[IER.Kyiv](https://www.facebook.com/IER.Kyiv)

[@IER_Kyiv](https://twitter.com/IER_Kyiv)